Muy Illuſtre Señor.

NEL PLEYTO QVE V. M. tiene viſto, entre los Hidalgos dela villa de Alcaçar, de la vna parte, con el Concejo y hombres buenos dela dicha Villa, ſobre la mitad de los officios del Cõcejo, que los dichos Hidalgos pidẽ. Por parte de los dichos Hidalgos ſe ſuplica a V. M. mande aduertir lo ſiguiẽte.

¶ Preſuponeſe en el hecho, Lo primero, que el año de 1496. los Hidalgos de la Villa ſacaron executoria, para ſer admitidos a los officios del Concejo dela Villa: y para que aſsi admitidos les fueſſe dada vna vara de Alcalde.

¶LO SEGVNDO, que el año de 511. el Procurador delos dichos Hidalgos preſento la dicha executoria ante el licenciado Ordoñez Gouernador de la Orden, y pidio que en virtud della, los Hidalgos fueſſen admitidos a la mitad de los officios del dicho Cõcejo, Y el Gouernador reſpondio, q̃ atẽto que la dicha executoria no lo declaraua, antes limitaua y reſtringia que fueſſen admitidos a vna vara de Alcalde ſolamente, no lo podia hazer.

¶LO TERCERO, que auiẽdo buelto deſpues deſto, el pleyto en grado de apelacion, a la audiencia ſobre la elecion de vn Hidalgo: la parte de los Hidalgos pidio ſer admitidos a los officios de Regimiẽtos, Alguazilazgo, y otros qualeſquier. Y otra vez los Procuradores d̃ entrãbas partes de cõformidad, dierõ vna peticiõ en la audiẽcia por la qual, pidierõ declaracion dela executoria, atẽto aq̃ los Hidalgos pretẽdiã q̃ ſe les auiã de dar mas officios, q̃ la dicha Alcaldia. Y q̃ todos querian que ſe declaraſſe ſin pleyto, y ſe dio ſententia de viſta, en que mandaron dar a los Hidalgos vn officio de Alcalde, y dos Regimien-

tos,y vna Fialdad: Y desta declaració, y sentécia suplico la parte del Concejo, y alego no hauer numero cópetente de Hidalgos para tantos officios, porq̃ no auia mas de quatro, o cinco: Y los Hidalgos consintieron la sentencia, y pidieron q̃ se confirmasse, porq̃ para los pocos q̃ entonces hauia les parecio q̃ era harto darles esto: y sin embargo delo q̃ el dicho Concejo alego, se confirmo a la letra en reuista, y se les dio executoria a los Hidalgos el año de mil y quinientos y treze:

¶LO QVARTO, que el año passado de.569. los Hidalgos de la Villa pusieron demanda, al Concejo y hombres buenos, pidiendo la mitad delos officios de Concejo, atento a q̃ por derecho y costumbré delos Lugares del Prioradgo de Sant Iuan se les deue.

¶LO QVINTO, que por el Concejo se presentaron las dichas executorias, y alegaron la excepcion de cosa juzgada.

¶QVO sic in facto presupo sito, en fauor delos Hidalgos se fundaran tres puntos y articulos.

¶EL PRIMERO, que por disposicion del derecho, y costumbre delos Lugares del Prioradgo de Sant Iuan, es deuida a los Hidalgos la mitad delos officios del Concejo de la Villa de Alcaçar, q̃ pidé.

¶EL SEGVNDO, que presupuesto el derecho y costumbre, no obstan a los Hidalgos las sentencias y executorias presentadas por el Concejo, ansi por no ser los Hidalgos, que agora litigá los mismos que entonces litigaron, ni sus hijos ni descédiétes, como porq̃ no es lo que se pide agora le mismo que se pidio entonces.

¶EL TERCERO, que en caso que las executorias obstaran a los Hidalgos, q̃ agora litigan, como subrogados en lugar delos que entonces litigaron, y como sentécias q̃ se dieron con el Estado delos Hijosdalgo: con todo esso atento el presente Estado de hauer muchos mas Hidalgos que entonces, y que ha cessado la causa, porque se les dio tan poco en las dichas executorias: y que si agora se guardassen serian injustas y contra derecho, no se han de guardar.

¶PRIMVS ARTICVLVS.

¶QVANTO al Primer Articulo, Es cierto en derecho q̃ a los Hidalgos se les deue la mitad delos officios, vt probat text.in.l.2.§.eisdem temporibus, &.§.deinde cum post. ff. de origine. vbi inquit text. *Deinde cum post aliquod annos, quam duodecim Tabulæ latæ sunt, & Plebs contenderet cum Patribus, & vellet ex suo quoque corpore Consules creare, & Patres recusarẽt: factũ est, vt Tribuni militũ crearẽtur, partim ex Plebe, partim ex Patribu*.&ibi. Alberi.n.1.notat. *Quod officiales Ciuitatũ, partim debent eligi ex Popularibus, & partim ex Nobilibus. Sed ex nobilioribus plures*: quia vt inquit Bertrãdus cõs.141.vol.1. in commodis & in incõmodis ad æquari

æquari debét Nobiles, cũ Plebęis respectu administrationis Ciuitatis: & sic eos ęquiparat tex. in c. lex est. 2. distin. vbi probatur quod Nobiles & Plebeij simul debét statuere pro gubernada Republica. Y no solo mitad, pero q̃ se les deuá todos los officios dela Republica, probat tex. in. l. honores. §. is qui non sit. ff. de Decurionib. ibi. *Quia Decurionum honoribus plebei fungi prohibentur.* l. eos. ff. eod. l. ad subeũda. C. eod. ibi. *Dignissimi meritis eligantur.* tex. in auth. de defenso. Ciui. §. interim ibi. *Sed inuicē vniuersi Nobiliores ciuitatũ habitatores hoc minysteriũ eis adimpleat,* l. 1. C. de conditis in publ. horr. ibi. *Nobilis apponatur Custos.* Quia per Nobiles potius deffensatur respublica, vt etiá dicitur de Ecclesia in. c. cõstitutus. de appel. & in. c. de multa. de Præbēd. & ita dicit Ioá. de Platea in. d. l. 1. n. 5. C. de cond. in publ. horr. lib. 10. *Quod in electione officialis consideranda est Nobilitas.* Idē tradit. Archidia. in c. scripsimus. in fin. 30. distin. bona glos. in Rub. C. quéadmodũ ciuil. mun. inducũt. lib. 10. ibi. *Vt potiores eligantur* facit. l. & virtutũ. C. de statuis & imagin. Ioá. de Pla. in. d. l. ad subeũda in prin. C. de Decuri. lib. 10. & ea assignari potest ratio, *Quia in numero & in paritate personarũ semper debet preferri ille, qui est descendens a Nobiliori, & meliori sanguine.* vt tradit Bal. in. l. nemini licere, in fine. C. de aduo. diuers. Iud, facit. l. si cohortalis. C. de cohortal. lib. 12. ibi. *cui maiorũ suorũ exēpla præiudicāt:* Ná qui decoratur natiuitate Nobilioris generis præsumitur melior, vt dicit glos. notabilis. in. l. cũ vnus. verb. *Domum,* ff. de alimētis & cibarijs legatis. & sic nõ solũ coęquádos esse Nobiles plebeijs, verũ etiá pręferédos sensit Alber. vbi sup. tenuerũt expresse Angel. in. d. auth. de defensorib. ciuit. §. interim. in princ. & ante eũ, ibi glos. verb. *Nobiliores.* Andr. Sicul. Barb. cons. 45. alias 46. scripsit præclare, in fin. vol. 2. Palac. Rub. in repet. Rub. de dona. inter. §. 9. n. 8. & 9. & ibi eius additionator refert quá plurimos idem tenentes: & glos. verb. *Nobles homes* in. l. 2. tit. 9. par. 2. Auéd. de exequédis mád. Reg. 1. par. c. 19. n. 18. vers. 8. debet inspici, qui plura referũt. Y jũtase conesto la costumbre que ay y esta prouada de los demas Lugares de la Orden, y executorias que estan sacadas, por lo qual se les dan a los Hidalgos la mitad de officios. Quæ cõsuetudo tanquá æqua & iusta & dispositioni iuris cõsona obseruanda est. c. consuetudo. 1. distin. l. 2. C. quę sit longa consuet. l. de quib. ff. de leg. Cũ d. villa de Alcaçar sit in illis partibus, vbi viget talis consuetudo, quia consuetudo regionis obseruanda est, vt tradit Cor. cons. 28. in hac consultatione. 2. col. vers. ista autē culpa in fine, Bart. in. l. ex eo. in fin. principij. ff. de Postulando. vbi se refert ad dicta per eum in. l. cunctos populos. C. de sum. Trin. & fide Cath. Idē tradit Bal. in. l. 2. q. 2. C. quemadmod. testam. aper. Paul. de Cas. cõs. 159. 2. col. cũ aliis. Imo contraria consuetudo nõ valeret, vt inferius fundabitur.

dabitur.& sic est certum, que a los dichos Hidalgos se les deue la mitad de officios q̃ piden, & hoc adeo verũ, & vsitatũ est, non solum in illis partibus: verũ etiam in aliis Hispaniæ locis, vbi officia publica Decurionum suffragiis annuatim eliguntur, vt maiori comprobatione non egeat.

¶SECVNDVS ARTICVLVS.

¶AD SECVNDVM Articulum est dicendum, q̃ a lo q̃ piden los dichos Hidalgos, no obstan las sentencias, y executorias presentadas por el Concejo. Porq̃ no son los mismos q̃ entonces litigaron, ni sus hijos, herederos, ni decẽdientes, & sic habent regulã iuris pro se, ꝙ res aut sententia inter alios lata, aliis non debet præiudicare. l.1.&.2. & tot.tit.C.res inter alios acta.l.1.&.2 C.quibus res iud.nõ noce, l.sæpe.ff.de sẽt.& re iud.cũ aliis plurimis: Quia ad hoc vt obstet exceptio rei iudicatæ necessaria sunt tria requisita. Primum, ꝙ idẽ petatur. Secundum ꝙ sit inter easdem personas. Tertium, ꝙ sit eadem causa petẽdi.l.cũ quęritur.iunctis duabus legibus sequentibus, quæ hęc tria copulatiue requirunt.ff.de except.rei iud.probat.l.20.in prin.tit.22.p.3.tradit Bal.in.l.hæreditas.C.de petit.hæred.Decius cons.443.n.43.vol.4.Abb.cons.50.circa quæstionẽ vol.1.& sic prædicti Nobiles qui nunc litigant, cũ non sint comprehẽsi in sententia, habent pro se prædictam regulam, cui in dubio debet stari, cum ex ea dicantur habere ius certũ, & sic suã intentionẽ fundatã de iure cõmuni: vt tradit Bar. in.l.quoties.in fi.ff.si quis cautio.& in.l.2.in.prin.ff.si quis in ius voc. non erit. Eiq́ꝫ regulę tenaciter est ad hærẽdũ, donec cõstet cõtrariũ. vt traditur in regul. omnis diffinitio.ff.de reg.iur. & ibi Decius col.1.& 2.Gratus cons.5.etsi hoc.n.66.vol.2. Aym.Crauet.cons.162 de duobus.n.8.Bar.in.l.si tutor.C.de seruo.pign.dato manu.opt.Bal.in.c.1 n.2.vers.deinde scias.de alien.iudicii mutand.cau.fact. vbi inquit secundũ regulã in dubio esse iudicandũ.ex.l.qui restituere. ff. de rei vẽdic.l.ab ea parte.ff.de probation. l.suus quoq́ꝫ vers.puto generaliter cũ aliis.ff.de hęred.instit.& in specie, in ista regula de qua agimus, dixit Curt.sen.cons.72.Magnifice Vir.n.2.quod qui eam habet pro se dicitur habere fundatam intentionem, adeo quod dicens excipi aliquem casum ab ea, tenetur illud probare. ex glos. ordin. in rub. de reg.iur.in 6.circa finem. Et inde notanter dicit Decius consil.445.n.44.&.45.Quem sequitur Burgos de Paz cons.19.n.25.quod in dubio debet semper pronũciari ꝙ nõ obstat exceptio rei iudicatæ, quia hoc est minus præiudiciale partibus.ex.reg.l.1.ff.si quis cautio. vbi probatur iudicẽ id debere facere, quod partibus est minus dãnosum. tex.in Auth.de appell.§.1.col.8.bonus tex.in.l.ex his.ff.quæ in fraud.

credi-

credit. Sicq; dixit Paul. Castrés. in. d. l. 1. ff. si quis cautio. n. 3. in fine. q; si est quæstio, an appellatio sit deserta & sint rationes, pro & contra, q; in dubio inclinandum est in partem quod non. Quia vtriq; parti consulitur, cum neutrius ius lædatur: sed inclinando in partem affirmatiuã ius appellãtis esset extinctũ. Sic in proposito, si se pronunciasse obstar la excepció de cosa juzgada a los Hidalgos, remaneret ius eorum extinctũ, & hæc exceptio est contra ęquitatẽ, & solũ inducta ad rigorem iuris cõseruãdũ: vt tradit gloss. & ibi Bar. n. 17. in. l. Iulianus verũ debitorem. ff. de cond. indebit. Et sic in dubio hoc non debet fieri.

¶ Y PVES cõ esto la parte delos Hidalgos tiene la regla y presumció de derecho por si, de q̃ no les obstã las dichas sentencias y executorias, como no cõprehẽdidos en ellas: nostrũ erit solũ mõstrare, como las razones, y fundamentos q̃ la parte del Concejo trae para dezir que les obstan, no prueuan su intento: Con lo qual quedara llana la justicia delos Hidalgos.

¶ Y LO q̃ principalmente alega el cõcejo, es q̃ aunq̃ es verdad que los Hidalgos q̃ agora litigan no sean los mismos q̃ litigaron entonces, ni sus descendientes y herederos. Pero q̃ litigaron como Estado de Hidalgos, y como vn cuerpo, o Vniuersidad, o Collegio dellos, enel qual caso la sentencia dada contra los dichos Hidalgos, perjudica a los Hidalgos q̃ despues vinieron como subrogados en lugar delos q̃ litigaron. ex. l. proponebatur. in medio. ff. de iudiciis. vbi. inquit tex. *Nã & legionẽ eand. videri ex qua multi decessissent, quorũ in locũ alii subiecti essẽt, & populũ eund. hoc tẽpore putari, qui abhinc cẽtũ annis fuisset, cũ ex illis nemo nunc viueret*: Ex quo tex. dixit Bal. in. l. sicut Municipii. in. §. Decurionibus. ff. quod cuiusque Vniuer. nom. quod si capitulũ Sãcti Laurentii fecit quẽdã contractũ iã sunt centũ anni. Ita quod ex canonicis antiquis nemo viuit, nihilominus ex contractu Capitulũ remanet obligatũ, quia licet non sint ijdem Canonici, Capitulum tamen est idem: Et ideo ad nouos Canonicos sub forma Capituli veteris transit obligatio. & quod idem est in Populo, quia idem Populus est, licet nemo viuat ex his qui retro fuerunt per centum annos, & quod mors Canonicorum vel Collegiatorũ non dissoluit Collegiũ, sed noui faciũt illud idem & dixit etiã Guid. Pap. decis. 279. sententia lata quã de verbo ad verbũ transcripsit in suis singularibus singul. 279. & in cons. 171. n. 4. Quod si reperiatur lata sententia, centũ anni sunt elapsi contra habitatores alicuius Castri vel loci, pro Dño talis Castri, & Dñs Modernus vult se iuuare tali sententia, contra habitatores modernos, qui dicunt quod non sunt heredes prędecessorũ habitantiũ, nec in eorũ bonis successerunt, nihilominus eis pręiudicat talis sententia. Quia licet prędecessore

A cessore

cessores decesserunt, successores represẽtãt defunctos & faciũt eundem Populum. sic quod Populus modernus censetur idem Populus. ex dicta l. proponebatur.

¶HIS Enim non obstantibus adhuc dicimus in puncto juris verissimũ esse. Que las dichas executorias no perjudican a los Hidalgos q̃ agora litigan. Quia text. in. d. l. proponebatur, & doctrina Bal. in. d. l. sicut. §. municipij, & decisio illa Guidonis Pap. procedunt in casu multum diuerso. Quando las sentencias se dieron contra vn pueblo, y contra los habitadores del, como contra Vniuersidad, o cuerpo, o Collegio, o contra vn capitulo de vna Iglesia. Quo casu, aunq̃ se augmẽte, mude, o disminuya el numero de los habitadores vezinos, o capitulares, siẽpre se dize ser el mismo Pueblo, y el mismo capitulo, o Collegio. Quia cũ hoc sit quid Vniuersale, in vno solo, & melius in pluribus, tale ius cõseruatur, vt tradit Bal. in. d l. sicut. §. in Decurionibus n. 2. ff. quod cuiusq; Vniu. nomin. per tex. ibi. Quia Vniuersitas de sui natura comprehendit omne futurũ in crementũ, & diminutionẽ, & tamen semper est eadem Vniuersitas. l. item veniũt. §. fructus, & ibi gloss. verb. omnes. ff. de. petit. hæred. l. Peculiũ. ff. de leg. 2. Quia licet varientur & mutentur Capita non mutatur Populus, seu Vniuersitas propter talem hominũ mutationem, cũ Vniuersitas sit nomen iuris, & non personarũ, vt tradũt Doctores, maxime Paul. & Ias. n. 1. Alex. n. 3. in. l. Grege. & l. si Grege. ff. de leg. 1. qui ita intelligũt. d. l. proponebatur, ad hoc eam citando, Vldericus Zasius. in. l. 1. ff. quod cuiusq; Vniuer. nom. n. 2. tradit etiam Innoc. in. c. Grauem, in princip. de sent. ex commu. vbi inquit, quod Vniuersitas sicut Capitulũ, Populus, & huiusmodi nomina sunt iuris, & non personarũ. idem tradit Bart. in. l. aut facta. §. fin. n. 3. ff. de pęnis Bal. in. sua Marg. verb. *Vniuersitas*. sed casus noster est lõge dissimilis, Por no auer litigado los dichos Hidalgos, como cuerpo, Vniuersidad, o collegio, ni como Estado, sino como particulares, & pro suo particulari interesse. quod clare ostenditur ex sequentibus.

¶LO PRIMERO, porq̃ para hauer litigado, como cuerpo, o Estado, y Vniuersidad, y que la sententia dada conta vnos periudicara a otros, fue necessaria licencia y consentimiento del Principe, Quia corpora aut Collegia aliter facta nullius sunt momenti. l. 1. ff. quod cuiusq;. Vniuer. nomin. ibi. *Neque Societatem, neque Collegiũ, neque huiusmodi corpus, passim omnibus habere permittitur: Nã & legibus & Senat. Cõsul. ea res coercetur.* tex. in. c. dilecta. đ excessibus. prę. l. 1. in. pr. l. Sodales ff. de collegijs. & corpo. illi. tex. in cap. 1. §. conuenticula. de pace tenẽda. & iuramẽt. firmãd. in vsib. feud. Per quę iura. dixt Bart. in. d. l. Soda

l.sodales.regulariter omnia collegia,& cõgregationes esse prohibitas absq; cõsensu Principis,quod etiã dixit glos.verb. *Aliorũ*. & ibi Bal. & Alberi. in prin. & alij scribentes in.d.l.1.ff. quod cuiusq; vniuer.nomin. glos.per tex. ibi. in.l.4.tit.3.par.6.verb. *cõtra derecho y cõtra volũtad del Rey*.l.2.tit.11.lib.8.Noui ordin. ibi, *son reprobados y punidos por derecho*,& ibi notat glos. & ibi, *saluo precediẽdo nuestra licẽcia*. Et in istis cõgregationibus,aut Vniuersitatibus,quę fiũt ad defensionẽ iustitię,vel ne in suis officijs fraudẽtur dicit Inno.in.c.dilecta.de excessibus prę.l. n.1.2.&3.& in vers. nã huiusmodi.Quod debẽt fieri Principis auctoritate,& quod alias nõ valerẽt. Et subdit Albe. in eisdẽ congregationibus, aut Vniuersitatibus loquẽdo in.d.l.1.in finalibus verbis.ff.quod cuiusq; vniuers.nom.durũ esse dicere quod possunt fieri absq; permissu Principis, tradit Bal. in sua Marga.in verb. *collegia*.Barth.in extrauagãti qui sint Rebelles.§.occultæ.n.2.vbi dicit Principe existẽte in partibus colligationes quæ fiũt eo in consulto etiã pro iustitia conseruãda esse prohibitas. Tradit optime Areti.in.l.si quis a filio.§.si parti post Principiũ.ff.de leg.1. facit tex. in c. in causis de procu. vbi quidã Scholares tanquã Vniuersitas volebãt mouere lites contra alios,& dicit tex. quod petierũt a D. Papa licentiã,vt procuratorẽ tãquã vnũ corpus & Vniuersitas eis cõstituere liceret:& inquit Pontifex quod licet de iure comuni hoc facere potuissẽt,ipse auctoritate illius tex.cõcedit eis facultatẽ cõstituendi prędictũ procuratorẽ,& inquit ibi glo.verb.*de iure cõmuni* quod ideo prædicti Scholares poterãt de iure com.constituere procuratorẽ tanquã Vniuersitas, etiã si a principe non essent consequti licentiã constituendi vnũ corpus,aut Vniuersitatẽ,vt in.l.1.ff.quod cuiusq;.vniuer.nomi.& in.l.1.ff.de Collegijs illicitis,quia cũ talis cõgregatio Scholarium sit causa religionis facta , expresse est a iure approbata & permissa. l. 1. §.item Collegia. & ibi glos.verb. *aliorum*. ff.quod cuiusq; vniuer.nom.probat.l.1.§.sed religionis.ff. de Collegijs,& corpor.illic.glos.in.l.fi.verb.*pertinent*.C.de iurisd.omn.iud.quã refert Anto.de But.in d.c.quia in causis,& ex ea, & alijs iuribus defendit talem cõgregationem Scholariũ esse Senat.Consul.& lege permissum,& ex eo ibi, respondisse Pontificẽ absq; eius permissu potuisse,vt vnũ corp9,constituere Procuratorẽ,refert in hoc plura Decius in c.ex literis de cõstit.n.1.Et sic expresse tenent quod alij homines,quibus expresse per legem,vel per Principem non est permissum,non poterunt tanquam vniuersitas,aut vnum corpus constituere procuratorem,vt ibidẽ , dicit Abb.in medio.Quod adeo dixit esse verum Innoc.in.c. quæ in Ecclesiarum de.offic.ord.num.1.& Bal.num.3.Quod si tot homines sint simul collecti quod sunt Romę vel milia millium sine permissu Principis,non facerẽt vniuersitatem,vel vnum corpus, sed erit

 solum

solum quędá societas Priuata, vt inquit, ibi. Bal. in. fin. tradit Cumá. in. l. si quis a filio. §. si parti. ff. de leg. 1. ibi. *Sed vt singuli.* Vnde elegáter in proposito Bal. in. d. l. 1. in. fi. ff. quod cuiusque vniuer. nomin. quem sequitur Ias. in. l. si quis a filio. §. fin. num. 7. de leg. 1. Inquit se cósuluisse in Ciuitate Tuderti tempore quo Guelphi Expulsi recognouerút, Dominiú Ciuitatis esse Ecclesiæ Romanę, quod illa recognitio nó valuit, quia aut fecerunt, vt singuli, & non præiudicant vniuersitati, aut fecerunt, vt vniuersi, & non potuerunt, quia vniuersitas corú nó erat licita, quia absque permissu Principis, vnde dicendum est. Que los dichos Hidalgos no se pudieron de su propria autoridad juntar como cuerpo, o vniuersidad, o estado, ni perjudicar a otros, esset enim absonum, que por juntarse quatro, o cinco Hidalgos que entonces hauia se huuiesse perjudicado a todo el estado.

¶ LO SEGVNDO, en caso que tuuieran la dicha licencia, y que se pudieran juntar como Estado, o Vniuersidad, fuit necessarium quod congregarentur animo faciendi vnú corpus, vel Vniuersitaté, vt tradit Bar. in. l. 1. num. 3. & Albe. num. 8. & 9. Paul. nu. 8. ff. quod cuiusque Vniuer. nom. & gloss. in ead. l. 1. §. ita Colleg. in. fin. ibi, *si tamen causa.* tradit Innoc. in. c. cum dilectus in principio de ordin. cognition. Additionator ad Bart. in. l. nulli. verb. *si Clericorum.* in fin. ff. quod cuiusque Vniuer. nom. vbi refert. Pet. de Anchar. idem tenenté Ias. in. l. si quis a filio. num. 7. in med. de leg. 1. elegáter Corneus, cons. 46. in cá. vertente col. 2. in. vers. istamé. vol. 3. vbi inquit, quod licet omnes de Vniuersitate conueniant, non tamen eo animo, vt faciant Vniuersitaté, quod factum est ab eis non dicitur factum ab Vniuersitate, sed a singulis. Quia talem coadunationem in dubio potius vidétur fecisse eo animo, vt commodius litem prosequerétur, quá vt constituerent Vniuersitatem, aut vnú corpus, vt sentit Bart. & Pau. in. d. l. 1. n. 3. & sic pro suo interesse particulari: Potius enim pręsumitur eos fecisse actú nomine proprio, quá nomine alieno, vt probat tex. in. l. post morté. § . tutor. & ibi. Bar. & oés. ff. quádo ex acto tutoris, vbi probatur, quod non solú in re, quæ expectat ad me solú: verú etiá in re quæ potest ad me, & aliú pertinere, semper pręsumédú est cá fecisse meo nomine proprio: nisi aliud expresse protestatus sim: facit. l. 1. cum sequentibus. ff. de solutionib. Nec est præssumendum, Que se juntaron como cuerpo, o Vniuersidad, y que tuuieró animo, y intencion de hazello asi. Quia animus est quid facti l. bonæ fidei emptor. ff. de acquir. rerum domin. & facta non pręsumútur nisi probentur. l. in bello. §. factæ. ff. de captiuis, & post limi. reuer. maxime cum nihil actum sit ex his, quę solent fieri, quando aliquid fit nomine vniuersi-

uersitatis, vt statim fundabitur, animus enim, & voluntas ex gestis iudicatur. l. reprehendenda. cum vulg. C. de instit. & substitut, tradit Roman. cons. 96. incip. super eo. num. 4. Alex. consi. 1. vol. 3. glos. in. l. Fulcinus. ff. ex quibus caus. maior. Et hinc est quod in istis actibus qui fiunt ab vniuersitate semper ponuntur aliqua verba in quibus exprimitur quod illud fit tanquam ab vniuersitate.

¶LO TERCERO fue necessario, para que se juntaran como estado, cuerpo o vniuersidad, que huuiera entre ellos vno, que fuera superior o cabeça, vt tradit Bald. in auth. habita. nu. 42. ver. 2. quæro, C. ne filius pro patre, quia alias non esset formosa, sed monstruosa vniuersitas, neq; esset ibi ordo, vt tradit Ibidē Bald. vbi etiā dicit naturali exemplo hoc patere, in Apibus, & Gruibus, quę habēt Regem. cap. in Apibus. 7. quæst. 1. & quod non potest in intellectu cadere, quod aliqua vniuersitas posit omnino esse sine capite idem tradit Roman. cons. 436. quod indultum num. 6. 7. & 8. vbi plura adducit ad hoc vt dignoscatur vtrum aliqui faciant vnum corpus, aut vniuersitatem, quorum nullum in præsenti casu inuenitur. Y quando se dio el poder para el pleyto fue necessario consentimiento y authoridad del tal superior. En caso que tuuiera jurisdicion: y quando no la tuuiera: vt est in casu, de quo agimus, debuit interuenire auctoritas potestatis illius loci, ad hoc vt tāquam vniuersitas potuissent procreare procurarorem. vt tenet glos. in dicta. l. nulli. verb. dedit. ff. quod cuiusque vniuer. nom. tex. in. l. 1. ibi. consentiente Præside. C. de seru. Reipublic. manu. vbi eleganter Bald. num. 5. inquit quod Procurator nomine vniuersitatis nō potest creari absque Magistratus auctoritate, quia est publicum officium: & quod alias, si nō interueniat auctoritas iudicis solum erit procurator constituentinm, & nō absentium. ex. l. 1. ff. de Magistrat. conuenien. & l. si filius famil. §. milites. ff. de procurat. & subdit inferius nu. 7. quod ideo capitulū, absq; consensu capituli, constituit Syndicum, quia præpositus Capituli habet iurisdictionē vt in cap. cū ab Ecclesiarū de offi. ordin. Quod clarius etiam dixit idem Bald. in. l. omnes. nu. 8. C. de Episcop. & Cleric. vbi inquit, quod in constitutione procuratoris vel Syndici alicuius vniuersitatis, non est necessaria auctoritas iudicis, quando præpositus habet instar iudicis: Idē tradit Imola in. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acquir. here. elegāter Corneus, cōs. 189. viso d. pūcto. col. 2 vers. aduertendū etiā est. sentit. Bart. in. l. nulli. n. 3. & 4. ff. quod cuiusq; vniuer. nom. vbi inquit, Quod si vniuersitas nō habet caput, potestas ciuitatis erit eius caput. Y es la razō desto, porq̄ aunq̄ sea verdad q̄ los q̄ estā presentes, por lo q̄ a ellos toca, seā señores para dar poder,

pero en quanto representá a otros ausentes no lo son. Ideoq; nomine absentium requiritur præsentia judicis: & quia est officium publicú: & etiam tradidit Bald. in d. l. 1. C. de seru. pign. dat. man. num. 8. idem Bald. in. l. neq;. C. de procurat. num. 13. post medium.

¶LO QVARTO, fue necessario, quod eiusdem superioris, vel judicis auctoritate & iussu prædicti Nobiles congregarentur ad có stituendum procurarorem, vel ad alia agendum, quæ toti Nobilium statui & vniuersitati expedirent. Quę congregatio debuit fieri in loco publico & consueto, & solemniter omnibus quibus tangere poterat conuocatis ad sonum videlicet campanæ, vel tubæ, vt rradit glos. in. l. aliud. 121. §. refertur. ff. de reg. iur. quá refert & sequitur Ioan. de Platea in. l. obseruare. nu. 2. C. de Decurion. lib. 10. Bald. in d. l. neq;. C. de procur. in fine refert plura Felin. in. ca. cum omnes. n. 35. de constitut. dd. in cap. 1. de maio. & obed. Innoc. in. cap. cú ex in iuncto. nu. 2. in med. de noui oper. nunt. & dicit optime Corneus cons. 46. col. 3. versi. his tamen non obstantibus, quod ad hoc vt actus gesti ab vniuersitate afficiant vniuersitatem, requiritur quod vniuersitas sit solemniter congregata & cómunicato consilio & deliberatione habita, & quod alias non censetur actus factus ab vniuersitate, sed a singulis notant. dd. in. l. metum. §. animaduertendum. ff. qnod metus cau. Quæ omnia interuenisse debet constare alias non presumitur: vt ex. l. fin. C. de exhibend. reis. tradit Ioan. de Platea in dicta l. obseruare. nu. 2. fuit etiam necessarium quod interuenirent saltim duæ partes Nobilium. l. nominationum cum alijs ibi adductis per dd. C. de Decurion. lib. 10. Quod in processu clare non constat, maxime cum hoc casu consensus etiá filiorum familias Nobilium, quorum Patres erant absentes, item Pupillorum, & Adultorum atq; Tutorum, & Curatorum eorum requirebatur. l. placet, cú sequenr. ff. ad municipalem tradit Innoc. in. ca. cum ex in iuncto de noui oper. nunt. in fin. vbi inquit, quod si vniuersitas est sæcularis, debent citari omnes maiores quatuordecim annis, siue virgines aut viduæ, siue coniugatæ, & pupilli, & adulti tutores & curatores corú: y contandose estos como se han de contar, no consta hauer interuenido la mayor parte.

¶NEQVE HIS obstat dictum Bald. in. l. testatrix. §. si plures. ff. si seruitus. vend. vbi arg. illius tex. notat, quod certa pars hominum ciuitatis potest habere communancias & facere Syndicum, & sic quod habétur tanquam vniuersitas, & subdit illud esse tunc de facto in Castro fossati, quia intrinsici illius Castri faciunt vnum Syndi

cum

cum prose, & extrinsici alium & litigant inuicem, Nam eius dictum & ex rationibus prædictis, & ex eo quia in casu illius text. tota vniuersitas seu Populus, cum quibusdam particularibus litigabat. improbát Arctin. & Iass. in. l. si quis a filio. §. si parti, post principiú. ff. de leg. 1.

¶QVINTO & vltimo est dicendum, que del mismo poder q̃ dieron los Hidalgos, y dela forma como dezian enel principio de las peticiones, se collige, y vee claramente que lo hazian como particulares, y no como cuerpo o vniuersidad, Porque el poder dize ciertos Hidalgos, expressando sus nombres proprios, que lo dan en su nombre, y de los de mas Hidalgos escriptos y vezinos y moradores en la Villa de Alcaçar, sin dezir que lo hazen representando el estado delos Hidalgos, ni que eran ellos la mayor parte, ni otra cosa, por donde se pueda collegir, que lo hazian, como vniuersidad: vnde est dicendú, que el dicho poder lo dieron, como particulares, vt in mádato a quibusdam ex vniuersitare per ead. verba cócepto tradit Corneus. cós. 189. viso dicto puncto. col. fin. volum. 3. Bald. cons. 279. vol. 5. vbi dicit, debere dici in instrumento quod illud faciút tamquam vniuersitas. Imo per talem mandati conceptionem perinde est, ac si expresse dixissent se solum modo litigare nomine illorum Nobilium, qui tunc erant vicini & scripti, & ad eos solummodo litem restringere, & non nomine absentium, neq; futurorú arg. glos. notab. 1. in. l. 1. C. de excusation. artif. lib. 10. vbi dum tex. diceret, quod artifices artiú breui subdito comprehensarú excusationibus potiantur inquit glos. ex illis verbis colligi, quod tantum illi, qui sunt scripti in breuibus potientur & non alij & allegat glos. in. l. 1. ff. de decretis. ab ordin. faciendis, facit doctrina Romani cons. 92. num. 1. & scriptura quæ ad aliam refertur limitatur, secundum quod est dispositum in scriptura ad quam fit relatio. l. si ita scripsero. ff. de cond. & demostr. Felinus qui plura adducit. in. cap. 2. de rescriptis, & in cap. pro vt, de dolo & contumacia, imo quod magis est, neq; tale mandatum potuit extendi ad alios vicinos, & scriptos, neque ad alias personas, præterquam ad eas quæ vere & realiter fuerunt præsentes, & fecerút mandatú, etiam si alij essent litis consortes, vt probat tex. in. l. 2. C. de cósortibus eiusdem litis, & ibi dd. maxime Bald. num. 1. vbi dicit etiá q consors litis non admititur ad inchoádum iudicium cósortis sine eius mádato. Y la peticion primera dize. *En nombre delos Hidalgos contenidos en este poder*, Et sic fere omnes, y quando mucho dizen otros. *En nombre de los Hidalgos de Alcaçar*. Ex quibus clare patet, que los dichos Hidalgos no litigaron como vniuersidad o cuerpo, ac proinde non esse boná argumétationem ex decis. d. l. proponebatur. Bald. & Guid. Pap. vbi supra, quæ procedunt in his quę fiunt ab vniuersitate, & non in his, quæ fiút aparti-

aparticularibus, vt in casu pręsenti: Aliud enim est vniuersitas, aliud singuli. l. in tantum. §. vniuersitatis. ff. de rerum diuis. l. sed si hac. §. qui manu mititur. ff. de in ius vocan,

¶NEQVE HIS contrariatur alia decisio Guid. Papæ. 549. quæ incipit, sententia causa alicuius, vbi sentētia fuit lata contra certos Mercatores, & muliones, pro ex actore, seu Domino cuiusdam pedagij, & dicit ibi Guid. pap. talem sententiam præiudicare alijs Mercatoribus, qui partem in lite non fecerunt: & sic expresse tenet, quod si sententia sit lata contra certos homines alicuius artis, seu officij, etiam vt particulares, quod talis sententia pręiudicat alijs hominibus eiusdem generis, aut artis. Nam est dicendum, quod ibi loquitur in Sententia lata respectu popularis actionis, intētatæ ab illis Mercatoribus. ibi enim constabat, illud pedagium esse constitutum auctoritate Imperatoris, vel Regis, seu Lateranensis Concilij, vbi casus contingit, vel etiam ex vetustissima consuetudine, de cuius contrario non erat memoria. Quæ possessio, & consuetudo habet vim tituli, & tantum operatur, quantum auctoritas superioris. cap. super quibusdam. §. præterea de verb. signific. l. hoc iure. §. ductus aquę, cum alijs. ff. de aqu. quotid. & æstiua. & ideo nullus a prestatione eius excusatur, etiam si Miles existat, vt probat tex. in. l. vniuersi. l. ex pręstatione in fin. & ibi. Salicet. notat. C. de vectig. & com. l. fin. C. quib. mun. vel pręst. nemini liceat se excusare. lib. 10. ideo constat, talem sententiam ius facere, & pro veritate haberi. l. ingenuum. ff. de stat. hom. etiam quoad omnes, cum fuerit lata, respectu dictæ popularis actionis, & super iure exigendi prędictum pedagium. Nam popularis actio dicitur esse illa, per quam ius proprium populi tuetur. l. 1. ff. de populari actione, sed prohibere quod non exigeretur vectigal, aut pedagium, vt prędicti mercatores volebāt, prohibere, erat tueri ius publicū, & populare, quod in hoc consistit, quod quis libere ire possit per viam publicam: vt probat tex. in. l. 2. §. hoc interdictum. el. 1. ff. ne quid in loco publico. Vbi probatur, omnes actiones in factum, quę competunt loco interdictorum, pro iuribus seu rebus publicis, dici populares, & quod quilibet ex populo habet ius ad prohibendum: facit. l. agraria. ff. de termin. mot. Quod etiam dixit glos. in rub. ff. de popul. action. ibi. *& omnes omnino actiones*, notant dd. in. l. eū qui §. in popularibus. ff. de iur. iur. vnde non ęst mirum, quod talis sententia præiudicaret alijs Mercatoribus, quia regula tex. in dicta. l. 2. C. quibus. res iudic. non noc: non procedit quando intentatur actio popularis per vnum de populo: quia talis sententia omnibus de populo nocebit, aut proderit, & quo ad omnes facit ius: vt tradit glos.

in. d.

in.d.l.2. verb. *hæc regula*, & ibi notant omnes, probat text.in.l.3.§.in Populari actione.ff.de Popul.act. cuius verba sunt. *Sed si ex eadem causa sæpius agatur, cum idem factum sit, exceptio vulgaris rei iudicatæ opponitur.* probat.l.cum qui.§.in Popularibus. ff.de iur.iur. arguendo de iuramento ad sententiam, vt in.l. post. rem iudicatam. ff.de re iudic. ibi enim dicitur, quod iuramentum vnius. in actionibus Popularibus, omnibus de Populo præiudicat, notantq; ibi Doctores, & redditur huius dicti ratio ex eo, quia vt diximus, actio Popularis competit pro iniuria facta omni Populo.l. Popularis actio. cum alijs. ff. de Popul. actio.l.24.tit.4.part.3.& inde est, quod quilibet ex Populo censetur procurator Populi: vnde sicut si ab vno plures procuratores essent constituti cum mandato, & sententia lata esset contra vnum ex pluribus, non posset alius agere, vt probat text.in.l.pluribus.ff.de procurator.l.18.tit.8.part.5.cap.si duo.de procur.in.6.Ita in casu prædicto Popularis actionis, quando aliquis agit nomine Populi, & fuit absolutus, vel condemnatus, sententia contra eum lata alijs de Populo præiudicabit, prout prædictam sententiam tenendo, asserũt omnes. dd.in.d.l.cum qui.§. in popularibus. præcipue Paulus numer.2.cum sequentibus Iass.num.3. Alexand.num.4.&.5.Idem Alex.& alij in.d. l.sæpe.numer.33. versic. aliam fallentiam dicit gloss. ff. de re iudic. probat.l.20.tit.22.part.3. in fine, & ibi.gloss. verbo. *del Pueblo*. l.10.in principio.tit.11.part. 6. gloss. in cap. cum dilecti. in verb. *iudicatum*. de electione, & ibi Innoc.num.9.idem in cap. super his in gloss. 1. de electione. Y es de notar, que en la dicha decision. Aunque Guido Papa sabia muy biẽ la decision dela ley proponebatur. de iudicijs, y la Doctrina de Bald.in.d.l. sicut municipij: §. in Decurionibus. no la alego, porque alli fuera muy fuera de proposito alegarla: Y si como la action intentada por aquellos mercaderes fue popular, no lo fuera, sino particular de los mercaderes: Nunca Guido Papa dixera, que la sentencia dada contra ciertos mercaderes, perjudicara a otros mercaderes, porque solo se fundo en ser Popular la action intentada. Vnde eius decisio potius iuuat partem nostram, quam ei contrarietur.

¶NEQVE his etiam obstat si dicatur (prout allegatum vidimus in processu, por parte del dicho concejo) quod actio intentata a prædictis nobilibus fuit etiam Popularis, ac proinde rationibus prædictis, omnibus nobilibus præiudicasse: Hoc enim in primis absonũ, & a ratione iuris alienum esse dicimus, cum talis actio a Nobilibus intentata, non competeret toti Populo: Neque fuit intentata super iure publico, prout erat necessariũ, ad hoc vt diceretur popularis actio, & sententia alijs præiudicaret ex his quæ supra dicta sunt. & ex gloss.

per

per text.ibi.in.l.10.tit.11.part.3.Sed solum competebat certi generis hominibus, vt particularibus, quæ multum differt ab actione populari. Vt de se plus quam notissimum est. ¶ Secundo etiam dicimus, quod dato quod esset intentata popularis actio a dictis nobilibus, nihilominus sententia illa non præiudicat nobilibus, qui nũc litigant, cum fuerit lata super re habente causam permanentem, & tractum de futuro. quo casu nec sententia in populari actione lata aliis prȩiudicat, vt tradunt dd. maxime. Bart.num.3.in vers. quædam sunt facta. Iass.n.4.in vers.in gloss.ibi cũ seq. Paul.de Castro.n.4.in. d. l.cũ qui. §. in popularibus.ex.l.si vero.§.fin. cũ glo.fi. ff. de his qui deiecerũt. vel.effuder.maxime cum prædictæ sententię non fuerint latæ super iure quod tunc competebat prædictis nobilibus, sed solum, saber lo q̃ se les hauia de dar respecto de los pocos q̃ eran: Et sic etiam si esset actio popularis, non obstat alijs, quin possint modo agere, vt ex Albe. num.11.& Fulgos.num.8.& Alex.num. 6. in med. in. d.§.in popularibus.tradit Gregor.in. l.10.tit.12. partit.6. in gloss.verb.*assi como dehessas, o prados*.in fine.

¶ EX QVIBVS patet, q̃ los Hidalgos no intẽtaron, ni pudieron intentar action popular, ni litigaron como Vniuersidad, ni como Estado, sino como particulares, & pro suo particulari interesse: vnde sententia contra eos lata, non debet alijs nobilibus, qui nunc litigant, prejudicare: ex prædicta regula.l.2.& ex eo quia sẽtetia est stricti iuris. vt tradit. Socin. cons. 18. vol.3. relatus a Hieronym. Grat. cons.109.in causa istorum nobilium. num.30.vol. 2.imo eam appellat strictissimi iuris idem Gratus. cons. 26.nu.8.vol.2.ex. cap.1. de offi. deleg. in. 6. cum ibi notatis: & sic non posse extendi ad alias personas, quam in ea comprehensas, & nominatas: & quia sententia lata contra vnum, non prȩiudicat alteri, qui eum prohibere non poterit: ex. l. sæpe. ff. de re iud. cap. quamuis, cum ibi notatis. Eod. tit. & in casibus, vbi sententia facit ius quo ad omnes, non intelligitur respectu illorum, qui habent ius æquale: vt ex multis resoluit Alex.in.d. l. sæpe. num.57. ff. de re. iud. Bald. in l. 2. num. 6. C. quibus res iud. non nocet. Tiraquel. de nobilitate. c. 37. nu. 7. Pinellus in.l.1.C.de Bonis maternis.3. part. n.50. versi. secus igitur si alius esset. & dicit Bart. in. l. & suum. in med. ff. de pactis, quod in his, quȩ sunt communia pluribus, vt singulis, quod etiam si essent mille, factum omnium non noceret vni. facit. l. de vno quoq;. ff. eod. vbi tex. proprie loquitur quando litigabatur cum pluribus: & dicit sententiam esse ferendam prȩsentibus omnibus, quos causa contingit, & aliter iuditiũ tantum inter prȩsentes tenere: & idem etiam probatur in. l. 1. C. de con

sorti

sortibus eiusdem litis. Quæ iura in alijs fortioribus terminis adducit Carolus Ruin. cons. 228. num. 10. vers. non obstat etiam sententia lata. vbi per ea iura inquit, quod sententia lata contra Fratres mendicantes, etiam si esset maior pars, in fauorem fabricæ cuiusdam Ecclesiæ, non præiudicat alijs Fratribus, non citatis, ex eo, quia negotium ad omnes, vt ad singulos pertinebat, vt in proposito de quo agimus optime faciunt verba posita a Petro Antibolo, in tractatu de muneribus & honorib. 3. parte. §. sed pone. num. 39. & 40. vbi inquit in hæc verba. *Sed pone, Vniuersitas huius loci est adeò priuillegiata, vt pro possessionibus quas habent alibi, non teneatur contribuere in aliis collectis: contingit, quod cum duo, vel tres de hoc litigarent, fuit lata sententia contra eos, modo venit alius, & vult se defendere dicti priuillegii prætextu: opponitur ei, quod contra duos vel tres de Vniuersitate, lata sententia est. Nunquid de iure tales sententiæ sibi præiudicent? dic quod non, secundũ Arnardum de Scala: quia quando fertur sententia contra illum, a quo causam non habeo, imo æquale ius habet mecũ, mihi nõ præiudicat. ff. de except. rei iudic. l. 1.* In quibus verbis videtur decisus casus noster: si quidem por hauer litigado dos, o tres Hidalgos, non debet præiudicium generari toti Nobilium Vniuersitati, & statui, & eleganter in proposito dicunt Aret. & Iass. in. d. l. si quis a filio. §. si parti. post principium, quod si aliqua communitas, seu Vniuersitas habet litem cum aliquibus, vt particularibus, talis sententia solum proderit, aut nocebit successoribus illorum particularium. & ad hoc vt prædictę sententiæ obstarent Nobilibus, qui nunc litigant, ad minus erat necessarium, quod essent latæ super iure eis com petẽte, vt puta quod diceretur in eis. *Declaramus ius esse dictis nobilibus &c.* vt tradit Bald. in l. 1. num. 6. C. quib. res iud. non nocet. Guid Pap. Decis. 549. Sententia lata. probat. d. l. ingenuũ. & ibi omnes. Y en las dichas sentencias no ay las dichas palabras, sino que solamente se les dio parte teniendo consideracion a sus personas, y a los pocos que entonces eran.

¶E T A D E O est verum, que las dichas sentencias, y executoria no perjudican a los Hidalgos, que aora litigan, que aunque diessemos caso, q̃ los dichos Hidalgos litigaron como Estado, o como cuerpo: adhuc, las dichas sentencias no perjudicarian a los Hidalgos, que agora litigan, quia illud quod dicitur, quod factum ab omnibus de Vniuersitate, vel corpore, pręiudicat successoribus in eadem Vniuersitate, vel corpore, tanquam subrogatis in locum deficientium. ex. d. l. proponebatur, & alijs auctoritatibus supra adductis, procedit, & habet locum, in illis actibus, qui concernunt vtilitatem Vniuersitatis, vt puta, super arca communi, vel alijs, quæ nullomodo vtilitatẽ

singu-

singulorum concernunt: Secus vero si illud factum concernat vtilitatem singulorum: quia tunc non habet locum decisio d.l.proponebatur. neq; factú illud noceret successoribus, vt ex gloss. verb. *terminũ.* in c.querellá.ne prælati vices suas.trad.Bal.in princ.in vers.& credo verú.Alex.n.3.Paul.n.1.Francis. de Arc. & Ioan.de Imol.in fi.in.l.Grege.& in.l.si Grege.ff. de leg.1. qui referunt Dinum.& Angel.idem tenẽtes.notat Archi.in. c.alienationes.12.q.2.vbi elegãter tenẽt, Quod si compromissum sit factum a capitulo pręiudicat successoribus, si illud compromissum vtilitatem Capituli respiciebat: secus si vtilitatẽ singulorum de capitulo. Quia vt inquit Ioan. de Imol. licet sit factũ per capitulũ in effectu videtur factũ per singulos de capitulo: arg. eius quod dicitur in. l. post mortem. §. 1. ff. quando ex fact. tutoris. vbi ex illo tex. notatur. Per Bart. & scribẽtes, quod in re quę pertinet ad me, & potest etiã ad aliũ pertinere, præsumendum est meo nomine solũ eam fecisse, & in hanc etiam sententiam fuit Caro. Rui. d. cons. 75. n. 10. vol. 5. & facit etiam, quia ad hoc vt sententia pręiudicaret toti Nobilium statui & Vniuersitati, non est dubium quin debuerit interuenire saltim citatio generalis per edicta, vel proclama: quia vbi agitur de parando præiuditio alijs, ex sententia, requiritur saltim citatio per proclama: vt tradit. Bologn. cons. 77. id circo clarissime domine col.4. Angel.in.l.si perlusorio.in pri.ff.de app. Andreas de Iser. in.c.si vassallus, si de feudo fuerit cõtrouersia inter Dom.& agnat. tractatus de Crimin.læsæ Maiest.3.q.n.8.tradit Zasius. in Rub. n. 5. ff. quod cuiusq; Vniuers.nom.Bar.in extrauag.ad reprimẽdũ.verb.*per ædictũ.* Idẽ Bar.& etiã Bal.in.l.si eo tẽpore C. de remis. pigno. Decisio Pedemõtana.157.n.14.vbi plura adducuntur, & loquũtur respectu illorũ, qui habebãt ius secũdariũ: quãto magis in hac specie, vbi omnes Nobiles habebãt ius principale & æquale. Neq; ex eo quod sint antiquæ prædictæ sententiæ, præsumitur adhibitam suisse talẽ citationẽ solẽniter, quia hoc procedit, quãdo in actis apparet de citatione, Quia tũc solẽniter interposita præsumitur: Sed quando de ea non constat, non est pręsumendũ interuenisse, vt tradit Soc.cons.46.n.45.Rolland.a Vall.qui plura refert cons. 90. n. 45. &. 46. Ruinus cons. 63. nu. 16. vol. 1. & facit quod vult Alex. cons. 1. col. penult. in fine. vol. 4. vbi dicit, quod ex antiquitate non pręsumitur mandatum, quando potest apparere de contrario, quod non interuenerit.

¶NEQVE obstat etiã decisio. tex. in. l. separatim. §. quod est rescriptum. ff. de appellation. vbi probatur quod in re quæ pluribus pertinet, si vna & eadem causa est defensionis, sentẽtiam in fauorem vnius latam omnibus proficere.l. a sententia. ff. eod. l. res hæreditarias.

rias.ff.de crim.expil.her.cuius verba sunt. *Res hæreditarias omniũ hæredũ fuisse communes, & ideo eum qui expilatæ hæreditatis crimen obiecit, & obtinuit, etiam cohæredi pro fuisse videri.* Y ansi parece, q̃ pues a todos los Hidalgos pertenecia la dicha mitad de officios, & omnes idem ius habebant, & connexũ ad ea, q̃ las dichas executorias y sentencias perjudicã a todos. Nam est dicendũ. ¶ Primo quod illud procedit in his, quibus sententia est in fauorem omniũ ad quos negotiũ expectat, Nam in eo omnibus habentibus ius connexũ pro fuit, vt ibi omnes interpretantur, & ex verbis dictarũ legũ constat. ¶ Secundo quod illud procedit quo ad quale quale præiudicium, nõ autem vt ex tali sententia plene præ iudicetur alij, qui fortasis obtinere, vel gratia, vel iustitia, vel legis auxilio poterit, vt inquit text. in. l. denunciasse. §. quæritur. ff. de adulter. tradit glos. in.d.l.res hæreditarias. verb. *cõmunes*. ibi, *nõ tñ est præsumptio, cui omnino sit stãdũ*, quã sequitur ibi Bar.n.1.tradit Alex.n.8. vers.& intelligas. Paul.n.1. Alex.n.3.& 4.in.l.si duo patroni. per text. ibi.ff.de iur.iur.Bal.in.c.quanto.de iudicijs.n.9.idem.Bal.in.l.2. n. 18.vers. hæc vera sunt. C. de ædẽdo. vbi citat.d.l.si duo Patroni.&.l. res hæreditarias, quod etiã tradit.Alex.in.d.l.2.C.de ædendo.eleganter Marc.Ant.Nata.cons.477.nu.9.& huius qualis qualis præiuditii effectus solũmodo hic erit, ꝙ si iura, & probationes essent hinc inde æquales, præferri deberet pars, quę pro se haberet prædictas sentẽtias: vt tradit glos.verb. *authoritatis*. in.d.l.si duo patroni. Quã sequitur ibi Ias.n.3.Alex.in.l.2.C.de ædendo.n.12.Ant.de But.in.c.quãuis de re iud.Barth.Soc.in.l.1.n.5.in fine.ff.de except.rei iud. & adeo est leue illud q̃uale quale præiudiciũ, ꝙ non est sufficiens ad transferẽdũ onus probandi in aduersariũ glos.in.l.3.§.si quis cũ minores.verb. *leuior*. ff. de minoribus.& in.l.fin.in pr.verb. *presumptionẽ*. ff.ꝙ met.caus. Angelus.in.l.sciendũ.col.2.ff.de verb.oblig.Decis.Rotæ.4. de sentent. & re iudic. Y quanto a esto solo pudieran dañar las dichas sentẽtias y executorias a los Hidalgos q̃ agora litigan, quando huuiera ygualdad en el derecho y justicia del cencejo con el suyo: Pero teniendo los Hidalgos tan cierto su derecho, y notoria y recibida su justicia, de q̃ se les deuen la mitad de officios, no impiden las sentencias cosa alguna: Quia legibus, & non exemplis, iudicandũ est.l.fin.C.de senten.& interloq. omn.iud.& istud quale quale pręiuditiũ intelligitur respectu Nobilium, qui illo tẽpore, quo fuerunt latę prędictę sententię, erant pręsentes, y no fueron citados, adeo quod non extenditur respectu hęredum suorum, vt tradit Soc. in. dicta.l.1. ff. de re iud. Relatus a Ioan. Neuizan.cons.20.n.24.vers.Saluo quando, Curtius Senior cons. 72. Magnifice.col.2.vers.ad secundũ. Purpurat. in.l.is apud quẽ.ad fin. C.de ædendo. Y ansi no se puede considerar respecto de los Hidalgos q̃ ago

tollere, exceptionem rei iudicatæ obstare mihi, & quod idẽ erit, si postea ad alios decem pedes agã, quia illud procedit ex eo, quia non aliter superior pars ædificij haberi poterat, quam si inferior etiã habeatur, quia vbi deficit fundamentũ super ędificari non potest. vt ibi omnes doctores asignant rationẽ. Quæ ratio nõ militat in nostra specie. Y de mas desto, aquel texto q̃ habla en caso que el q̃ pidio en juyzio el derecho de alçar su casa diez pies no obtuuo, pero si obtineret, no impedia cosa alguna que despues pidiesse el derecho de alçar otros diez pies mas sobre aquellos, cũ cesset ratio supra adducta. & ita intelligũt illũ tex. glos. ibi verb. *tollere*, ibi, *& contra me iudicatũ fuit*: & Pau. de Cast. in fin. ibi. *& dic quod succubui*: & Alb. in prin. qui etiã verba ead. posuit gloss. etiã similis in l. itẽ parte fundi petita. ff. eod. ibi, *petita & amisi*: Y pues los Hidalgos en la parte que pidieron obtuuieron, ningun impedimento ay, para que pidan agora la parte q̃ entonces dexaron de pedir, y proseguir, quæ alia & diuersa res est d. l. si quis iter. ibi, *aliud tunc petitũ, aliud nunc*. Como si a vno le fuessen deuidos ciento, y pidiesse cinquenta: o si se le deuiesse vn fundo, y pidiesse la mitad del, no impide nada, q̃ despues en otro juyzio pida los otros cinquenta, y la otra parte del fundo, vt est text. expressus. in. §. si minus instit. de action. cuius verba sunt. *Si minus intẽtione sua cõplexus fuerit actor quã ad eũ pertineat, veluti si ei decẽ aurei deberentur, quinque sibi dari oportere intenderit, aut si cum totus fundus eius esset partẽ dimidiã suã esse petierit, sine periculo agit: in reliquũ enim nihilominus iudex aduersariũ in eod. iuditio ei condẽnat ex cõstitutione diuę memoriæ Zenonis*: Et licet text. dicat *in eodem iudicio*, illud est propter identitatem personarũ, & iudicis: Nã vere aliud erat iuditiũ, vt ibi interprętatur glos. & ibi. Iass. n. 24. in fin. Y por hauerse contentado con lo q̃ se les dio en las dichas executorias, y sentencias, no fueron vistos confessar q̃ no se les deuia mas, vt tradit Ias. in. d. §. minus. n. 2. Ex quibus patet, Que no es lo mismo lo q̃ se pide agora, q̃ lo q̃ se entendio pedir entonces, & sic quod nõ obstãt prædictæ sententię, etiã dato quod essent eædem personæ. Et nũc saltim est mutata qualitas actionis, cũ deductũ sit totũ ius, quæ mutatio qualitatis sufficit vt diuersũ dicatur petitũ: vt tradit Batr. in. l. denunciasse. §. quid tamen. n. 5. ff. de adult.

¶ VLTIMO, pro huius articuli complemento est dicendũ, que de la forma y manera, q̃ hizieron los pedimientos los Hidalgos, y de no hauer apelado, o suplicado de las sentencias y autos, porq̃ se les mãdaua dar solamente lo q̃ se les dio, pues teniã derecho claro a la mitad ex his quæ in primo articulo dicta sunt, se vee claramente, eos minus bene iura sua iu iudicium deduxisse, ac prosucutos fuisse, ac ex hoc dato quod alias sentẽtia Nobilibus qui nũc litigant præiudicaret, ex tali negli-

negligentia, quæ pro collusione, habetur talis sententia eis, non præiudicaret, quia iura quę dicunt, ex sententia contra aliquem lata, alijs pręiuditiũ generari debent intelligi quãdo is diligenter litem prosequutus est, ac bene in iuditio iura sua deduxit. l. ex cõtractu. ff. de re iu. ibi, nisi, *culpa tutoris*: a sentencia. l. si perlusorio. ff. de appell. l. si seruus pluriũ. §. 1. &. §. si quis ante. ibi, *vel minus plene defendit, causam*. ff. de leg. bonus tex. in. l. si sponsus. §. si vxor. el. 2. ff. de dona. inter vir. & vxor. Guido Pap. dicta decis. 549. dd. in. d. l. cũ qui. §. in popularibus. Optime Corn. cons. 161. n. 28. vol. 4. tradit plura Molin. de Hisp. prim. lib. 4. c. 8. nu. 7. & 8. &. 9. & ibi etiã. n. 10. ex pluribus inquit talẽ negligẽtiã ex eo colligi vbi quis nõ appellauit a sententia, vel supplicationẽ ab ea non interposuit, vel appellationẽ aut supplicationem iã interpositã deseruit, etiã si diligentissime litẽ esset prosecutus in alijs. Et hoc casu talis sententia nõ magis præiudicat Nobilibus, qui nunc litigãt quã obstaret renũciatio seu consensus Nobiliũ, qui tũc litigarũt. vt resoluit Pinell. in. l. 1. C. de Bon. Mat. 3. part. nu. 50. vers. limito secundo.

¶TERTIVS ARTICVLVS.

¶QVO ad tertiũ Articulũ est dicendũ, q̃ en caso q̃ las dichas executorias y sentẽcias aliquo modo aut iure cõprehendieran a los Hidalgos q̃ agora litigan, y les obstaran, con todo esso no se han de guardar attento el presente estado, quod suadetur ex eo.

¶PRIMO, porq̃ la causa, porq̃ no se les dio a los Hidalgos q̃ entonces litigaron, mas q̃ el Alcaldia dos Regimientos y vna Fialdad, fue porq̃ eran pocos, y ansi se entiende đla executoria misma y alegationes y prouanças, & cũ alia non potuerit esse ratio, hæc debet haberi pro expressa in sententia. l. quamuis. C. de fideicõmis. & ex ea causa tanquam iusta. & quę ex actis deprehenditur, pręsumitur lata sententia. glos. verb. *rei iudicatæ*: & ibi Bart. in. l. si quis ad exhibendũ. ff. de except. rei iud. & in. l. Iulianus verũ debitorẽ. ff. de cond. indebit. optime Corneus cons. 329. videtur prima facie. n. 6. vol. 3. Alex. cons. 93. n. 3. & cons. 182. n. 2. vol. 6. ex quo dicit Bald. in. c. cum super de caus. poss. & prop. ꝙ acta processus sunt vehiculũ ad sententiam. ¶Et ex eo etiam, se ha de entender q̃ fue la causa de dalles tan poco la que esta dicha, quia sententia est strictissimi iuris vt supra probatũ est, ac proinde debet interpretari, & pręsumi ex ea causa lata, quę minus offendat & extinguat litigantiũ iura, vt resoluit Carol. Rui. cõs. 27. n. 7. vol. 3 optime Ias. in. d. l. Iulianus verũ debitorẽ. ff. de condit. in debit. n. 21. ibi. *& debet intelligi strictè vt minus lędat partem quam possibile sit*. Y hauiendo cessado ya esta causa pues esta prouado hauer muchos Hidalgos, claro es q̃ ha de cessar el effecto de las dichas execu-

çutorias y sentencias. ex tex. in c. cũ cessante de appellat. §. affinitatis Institu. de nuptijs. ea enim quæ de nouo emergunt, nouo indigent auxilio. l. de ætate. §. ex causa. ff. de interro. action. probat hoc expresse tex. in. l. si fullo. de cond. sine caus. in fi. quem ad hoc ibi, notat Bald. quod si post sententiã aliquod nouũ nascatur, ex quo ipsa sentẽtia, ex causa cessante impeditur, quod illa sententia illi cuius fauore lata est nihil proderit. etiã si executioni fuerit mandata. facit. l. si quis cũ totũ. l. si quis hęres in principio, l. si mater. §. eamd. ibi. *mox alia & noua causa*. ff. de except. rei iudicatæ. probat. l. 24. tit. 22. part. 3. & ibi glos. quod & suadetur ex eo quia dictæ sententiæ prius latæ rebus sic stantibus intelligendæ sunt, non vero alijs nouis superuenientibus: quia in omni dispositione, sentẽtia, actisue, intelligitur clausula illla posita rebus sic stantibus, ex nouaq; mutatur causa. l. continuis. §. cũ quis. ff. de verb. oblig, l. quod seruus. ff. de cond. causa data. c. suggesta. de decimis. c. quemadmodũ de iur. iur. & ibi glos. c. cũ inter. de renuntiation & ad omnẽ actũ extẽdit hanc regulam Ancharr. cons. 84. 1. facie. col. 2. & diffusius Decius cons. 335. viso cons. n. 1. 2. & 3. Paul. Paris. cons. 88. ad veritatẽ. n. 30. Anton. Rub. cõs. 147. viso instrumento. col. 1. cũ sequentibus. facit tex. in. l. si ab arbitro. in fin. ff. qui satis dare cogantur. l. quæro. §. inter locatorẽ. ff. locati. l. si conuenerit. ff. pro socio. l. cũ quis in princip. ff. de solut. & ad propositũ est bonus tex. in. l. plane. vt in possesion. legato. vbi probatur, quod si ex aliqua causa alicui satisdatio sit remissa, quod tamen ex superuenientẽ causa cautionẽ ante remissam pręstare cogitur tex. in. c. insinuante. de offi. delegat. l. cura. §. defficientiũ. ff. de mun. & honor. vbi propter paupertatem superuenientẽ munera publica remittuntur. Et dicit Anto. de But. in. c. bonę n. 5. de electione. Quod sententia limitata ad certũ tempus, vel causam cessat, finitio tempore vel causa, ex quibus vltra scribentes vbi supra hãc sententiã quod cessante causa sententię, debet cessare eius effectus. tenuit Bal. in. l. neq;. 1. notab. C. ad exhibend. idẽ in. l. 1. nu. 3. C. de postulando. Tiraq. de cessante causa. n. 232. Burgos de Paz qui plura refert cons. 40. in hac lite. n. 18. cũ sequentib. Sententia enim in his quæ posunt habere tractũ & mutationem: nũquã dicitur perpetua, vt colligitur a contrario sensu, ex Angel. consil. 34. Constantinus Herculani. n. 4. notatur in. l. si pręfinito. ff. de pænis.

¶SECVNDO, etiã dicimus ex eo non esse nũc obseruandas prędictas sententias, quia attento pręsenti statu in quo non est Nobilium penuria: sunt iniquæ & iniustæ & irrationabiles: vt in cõsuetudine quod admittantur Nobiles resoluit Auenda. de exequend. mand. reg. 1. par. c. 19. n. 18. vers. vtilisimũ ergo est. vbi inquit vtilisimum esse Rempublicã regi per Nobiliores sanguine, & stimatione, & esse irrationabilem & in damnum Reipubiicæ consuetudinem qua disponitur, vt nobiles

aut

aut Fidalgi excludantur ab officijs Reipublicæ Ioan. de Platea. quem ipse refert.in.l.exemplo.n.3.C.de Decurion. lib. 10. & in. l. nec damno sa.C.de præcibus Imp.offeren. Imo in preiuditium Regis erit talis consuetudo aut sententia , cum Reipublicæ causa priuilegientur: vt tradit Rom.cons.436.& in statuto quo prohibentur Nobiles habere officia publica esse contra ius ac iniquum, defendit idem Auend. vbi supra, ac sentit Barbat.d.cons.45.scripsit præclare in fine vol.2. Palacios Ruuios. d. rub.§.9.n.9.ac proinde idem dicendum est in sententia, cum in ipsa eadem militet ratio, & publicus fauor, & in iure validum est argumentum a consuetudine, aut statuto ad sententiam. Rom.cons.399.n.5.per text. in.l.1.C.si plures vna sent.& l.Nensenius.§.fin.ff.de reiud.Soc.cons.56. notab.4.lib.3.per.l.de quibus.cum.l.sequent. ff. de legibus.

¶V N D E cum prædictæ sententiæ sint iniquæ, & in præiuditiū Reipublicę & Regni, obseruari non debent, Imo retractandę sunt, ne detur locus iniquis & illicitis extorsionibus, & quod Nobiles sint priuati iure suo.tex. in. l. illicitas exactiones. ff. de offi. Præsidis. resoluit eleganter Franc. Curtius in repetione. l admonendi. ff. de iur. iur. num. 30. vbi plures refert tenentes quod sententia non debet obseruari , quando ex eius obseruantia datur locus iniquis & illicitis extosionibus.

¶Y C O N E S T O queda tambien satisfecho a la costumbre, en que el Concejo alega estar de no dar a los dichos Hidalgos mas que la Alcaldia y dos Regimientos. Porque quando estuuieran en costumbre de esso, y huuieran concurrido todos los requisitos necessarios para causalla, como iniqua, iniusta, y contra el bien publico no se ha de guardar, ex Auendaño, & Palacios Ruuios & alijs. vbi supra. & ex Angelo in auth. vt nulli iudicum. §. 1. col. 9. Ex quibus patet, que la sentencia dada en reuista en fauor de los Hidalgos se ha de coufirmar. Quod ita fieri speramus. Salua semper Illustris admodum. D. V. correctione.